

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКА ДЕРЖАВНА ІНЖЕНЕРНА АКАДЕМІЯ

Освітньо-інформаційна Програма

«Сильна родина – міцна країна»

Запорізької державної інженерної академії

(за напрямом сімейне виховання та виховання

гендерної рівності)

на 2016-2020 роки

Запоріжжя, 2016 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ЗДІА

_____ проф.В.А.Банах
« ____ » _____ 2016 р.

Освітньо-інформаційна Програма
«Сильна родина – міцна країна»
Запорізької державної інженерної академії
(за напрямом сімейне виховання та виховання гендерної рівності)
на 2016-2020 роки

1. Загальні положення

Програма «Сильна родина – міцна країна» Запорізької державної академії (за напрямом сімейне виховання та виховання гендерної рівності) (далі – Програма) розроблена відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 341 «Про затвердження Державної програми підтримки сім'ї на період до 2016 року», від 27.12.2006 № 1834 «Про затвердження Державної програми з утвердження гендерної рівності в українському суспільстві на період до 2010 року», розпорядження Кабінету Міністрів України від 06.06.2007 № 382-р «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Стратегії демографічного розвитку на період до 2015 року»; рішення Запорізької обласної ради від 18.12.2008 № 5 «Про обласну програму «Сильна родина – міцна країна», з метою сприяння створенню правових, соціальних і економічних умов для належного **функціонування та розвитку сучасної та майбутньої студентської сім'ї**, відновлення сімейних цінностей, утвердження духовно і фізично здорової, матеріально та соціально благополучної сім'ї, забезпечення виконання сім'єю основних її функцій; утвердження рівних прав жінок і чоловіків.

У процесі економічного та соціального реформування держави виникла низка несприятливих факторів, що негативно впливають на становище молодих сімей. Передусім це стосується демографічної ситуації, репродуктивного здоров'я, економіки сімей, сімейного безробіття, виховання дітей у сім'ї та їх навчання. Це потребує розв'язання проблеми професійної підготовки, продуктивної зайнятості, охорони здоров'я, соціального забезпечення молоді.

Актуальність розроблення та прийняття цієї Програми в ЗДІА зумовлена необхідністю реалізації сучасної державної політики у сфері створення сприятливих умов для всебічного рівного розвитку студентської сім'ї та кожного з її членів, найповнішого виконання сім'єю своїх функцій, підвищення її життєвого рівня, посилення ролі сім'ї як первинного осередку суспільства.

2. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма, обґрунтування необхідності її розв'язання

У щорічному звіті ООН за 2000 рік у частині, присвяченій Україні, передбачається, що до 2050 року, при збереженні теперішніх тенденцій, динаміка **демографічного росту** населення нашої країни **може зменшитися на 40%**. У той же час прогноз характеру відтворення населення, здійснений Інститутом демографії і соціальних досліджень національної академії наук спільно з Державним комітетом статистики України, показує, що чисельність її населення найближчими роками й надалі скорочуватиметься внаслідок зниження протягом останніх 15 років рівня народжуваності та зростання смертності й може скоротитися до 35 млн. осіб у 2050 році.

Отже, демографічні показники в нашій державі тривожні. Чинниками, що впливають на динаміку демографічного росту та посилюють її негативну складову є:

1. Невпевненість молоді в майбутньому, безробіття, малозабезпеченість, відсутність житлових умов, низький рівень добробуту людей, проблема насилля у сім'ї.

2. Поширення серед молоді перебування у «цивільному шлюбі», небажання молодих сімей створювати повноцінні сім'ї.

3. Вживання алкоголю та наркотичних речовин.

4. Розповсюдження такого явища, як аборти та постабортний синдром у жінок та їх наслідки.

Така, вкрай небезпечна ситуація, загрожує національній безпеці держави, оскільки молодь є одним із факторів економічного виробництва. Зменшення трудових ресурсів у довгостроковій перспективі ставить під серйозну загрозу економічний розвиток Запорізької області. Зменшення народжуваності та збільшення кількості хворих дітей суттєво погіршують генофонд нації.

3. Об'єкти діяльності

- Студентська молодь ЗДІА (1-5 курси), аспіранти;
- Жіноча молодь ЗДІА;
- Молоді пари, що мають намір узяти шлюб;
- Студентські сім'ї та їх окремі члени;
- Неблагополучні сім'ї, діти з яких навчаються в ЗДІА.

4. Мета і основні завдання Програми

Мета цієї Програми:

- підвищення рівня **інформованості** студентів академії з питань реалізації **державної політики** щодо підготовки молоді до подружнього життя;
- підвищення рівня правової культури студентів з питань реалізації державної програми підтримки молоді сім'ї;
- відновлення національних сімейних цінностей;

- **створення умов щодо підготовки студентської молоді до сімейного життя, до свідомого батьківства, догляду та виховання дітей ;**
- урахування особливостей сімейної психології та етики; стабілізації взаємостосунків у молодих сім'ях;
- збереження сімейних традицій, духовного потенціалу родини;
- утвердження **духовно та фізично здорової**, матеріально та соціально благополучної сім'ї;
- формування свідомого ставлення і відповідальності за гармонізацію взаємовідносин між членами батьківської та своєї власної родини;
- забезпечення виконання сім'єю основних її функцій;
- **утвердження рівних прав жінок і чоловіків.**

Основні завдання Програми:

- Впровадження соціальної політики держави та ВНЗ щодо формування у студентства моделі сталої сім'ї, гаранту розвитку суспільства;
- Створення умов для надання комплексних **освітньо-інформаційних**, соціально-психологічних, медичних послуг студентам;
- Розробка та реалізація заходів щодо відродження статусу української родини, в якій панує дотримання норм християнської моралі.
- Підвищення рівня психолого-педагогічної культури молоді.
- Сприяння збереженню психічного, фізичного та репродуктивного здоров'я молоді.
- Підготовка жіночої молоді до сімейного життя та свідомого материнства.
- Реалізація державної політики у сфері забезпечення гендерної рівності.

5. Напрями виконання Програми

5.1. Реалізація **державної політики** щодо підтримки сім'ї, підготовки молоді до подружнього життя:

- підвищення рівня правової культури студентів з питань реалізації державної програми підтримки молоді сім'ї;
- відновлення національних сімейних цінностей;
- підтримка та відтворення повноцінного інституту сім'ї;
- підвищення рівня психолого-педагогічної культури студентської молоді у сфері сімейних стосунків;
- підвищення рівня готовності молоді до подружнього життя та виконання функцій батька та матері;
- відтворення позитивного іміджу багатодітної сім'ї;
- інформування студентів про психологічну, юридичну та інші види допомоги з питань шлюбу, сім'ї та виховання дітей;
- удосконалення системи надання у ЗДІА допомоги студентським сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Таблиця 1

**Заходи з реалізації державної політики
щодо підтримки сім'ї, підготовки молоді до подружнього життя**

№ п/п	Назва заходу	Виконавці	Строки виконання
1	Проведення лекцій та семінарських занять щодо питань правової підтримки студентських сімей	каф. українознавства, організаційно-виховний відділ	2016-2020
2	Участь в обласному конкурсі «Студент року» у номінації «Студентська сім'я року»	організаційно-виховний відділ, заступники деканів з НВР, Студ. самоврядування	2016-2020
3	Створення та постійне оновлення бази даних студентських сімей Запорізької державної інженерної академії	профком студентів, аспірантів та докторантів	2016-2020
4	Запровадження та постійне оновлення єдиного обліку багатодітних сімей та сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах, шляхом ведення відповідного банку даних	організаційно-виховний відділ, заступники деканів з НВР, куратори академічних груп	2016-2020
5	Проведення деканської години: «Любов і взаєморозуміння як основа сімейних відносин»	організаційно-виховний відділ, заступники деканів з НВР, каф. філософії та суспільних наук, Студ. самоврядування	2017-2018
6	Проведення кафедрою українознавства конкурсу творчих студентських робіт «Рідна мати моя»	каф. українознавства	2017-2018
7	Засідання Студ. самоврядування ЗДІА на тему: «Шлюбний договір» Сімейного кодексу України»	Студ. самоврядування	2017-2018
8	Проведення Круглих столів: - «Українське суспільство у вимірах сімейного виховання студентської молоді»; - «Родинні цінності в контексті національних традицій»; - «Кохання, шлюб, сім'я – сучасні проблеми, перспективи розвитку»; - «Сучасна студентська сім'я. Особливості і проблеми»; - «Толерантне ставлення Старого Завіту до любові, шлюбу та сім'ї»	каф. українознавства каф. українознавства каф. філософії та суспільних наук ОВВ, Студ. самоврядування каф. філософії та суспільних наук	2016 2016 2017 2017 2018
9	Проведення лекцій-бесід: - «Обряди та звичаї в українській родині»; - «Шлюб. Права та обов'язки подружжя у Сімейному Кодексі України»; - «Сімейні відносини. Соціально-юридичний захист»	каф. українознавства каф. менеджменту каф. філософії та суспільних наук	2016-2020

10	Бесіди-лекції у студентських групах: - «Планування родини, кохання, шлюб»; - «Несумісність паління та алкоголю із сімейним життям»; - «Духовний світ родинного життя»; - «Духовна і культурна спадщина родин – скарбниця мудрості і любові»; - «Цінності і моральні закони сімейного життя»	організаційно-виховний відділ, куратори груп, Студ. самоврядування	2016-2020
11	Психологічне тестування у межах навчальних планів з психології на формування спрямованості до створення сім'ї в майбутньому	каф. філософії та суспільних наук	2016-2020
12	Соціально-психологічний тренінг за принципом «рівний-рівному» «Цінності та відносини у студентській сім'ї»	організаційно-виховний відділ, Студ. самоврядування	2016-2017
13	Проведення: - аналізу досвіду роботи вищих навчальних закладів; - необхідних соціальних досліджень з відродження та популяризації народних традицій, зміцнення української сім'ї	організаційно-виховний відділ, заступники деканів з НВР, куратори груп	2016-2017
14	Святкування Дня матері в ЗДІА	Жіноча рада ЗДІА	травень 2016-2020
15	Сприяння висвітленню у газеті «Академія» ЗДІА стану реалізації сімейної політики в Україні (академії), популяризації багатодітних сімей академії.	редактор газети «Академія»	2016-2020
16	Розповсюдження в академії соціальної реклами щодо позитивного іміджу сім'ї та її соціальної підтримки, популяризація сімейного способу життя	організаційно-виховний відділ	2016-2020
17	Книжкові виставки: - до Міжнародного дня сім'ї; - до Дня Матері; - «Цінності української родини – традиції і сучасність»; - «Сім'я у світовому вимірі: український вибір»; - «Подружнє життя – важливий напрям гендерної соціалізації»	бібліотека	2016-2020

5.2. Заходи, спрямовані на формування у студентському середовищі відповідального ставлення до свого здоров'я (Програма «Здоров'я молоді – здоров'я нації», 2016 р. -ЗДІА):

- проведення лекцій-бесід у студентських групах за участю психологів з проблем соціально-психологічного здоров'я особистості;
- пропагування переваг здорового способу життя;
- проведення освітньо-інформаційних заходів, спрямованих на запобігання наркоманії, епідемії ВІЛ/СНІДу;
- проведення тренінгів з питань адвокації здорового способу життя та формування безпечної поведінки молоді.

Таблиця 2

Заходи щодо збереження репродуктивного здоров'я молоді

№ п/п	Назва заходу	Виконавці	Строки виконання
1	Проведення інформаційно-просвітницької роботи серед молоді, спрямованої на її підготовку до сімейного життя і відповідального батьківства, популяризації здорового способу життя	організаційно-виховний відділ, заступники деканів з НВР, куратори академічних груп	2016-2020
2	Створення умов для активного розвитку масової фізичної культури та спорту, зокрема розширення доступу студентської молоді до фізкультурно-спортивних і оздоровчих закладів, клубів у ЗДІА	кафедра фізичного виховання та спорту, спортивний клуб ЗДІА	2016-2020
3	Проведення спортивно-масових і фізкультурно-оздоровчих заходів	кафедра фіз.виховання та спорту, спортивний клуб ЗДІА	2016-2020
4	Проведення лекцій-бесід лікаря-гінеколога для студентів, які мешкають у студентських гуртожитках: «Сучасні методи контрацепції»	організаційно-виховний відділ, Запорізький міський центр «Здоров'я»	2016-2020
5	Проведення лекцій-бесід в студентських групах щодо профілактики наркоманії та інших шкідливих звичок спеціалістами обласного клінічного наркодиспансеру на тему: - «Профілактика наркоманії»; - «Скажи наркотикам «Ні!»»; - «Соціальні наслідки наркоманії»; - «Психостимулятори та їх небезпека»; - «Так ли безобидна конопля?»; - «Пивний алкоголізм та його наслідки»; - «Несумісність паління та алкоголізму із насиченим студентським життям»	організаційно-виховний відділ, залучені спеціалісти громадських організацій	2016-2020

6	Проведення інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на запобігання епідемії ВІЛ/СНІДу, збереження здоров'я, пропагування переваг здорового способу життя: - «Наркоманія, СНІД – шляхи до знищення нації»; - «СНІД – чума XXI століття»	організаційно-виховний відділ, залучені спеціалісти громадських організацій	2016-2020
7	Акція «SOS! Врятуй Україну від СНІДу!»	Студ. самоврядування	2017
8	Соціально-психологічний тренінг за принципом «рівний-рівному» з питань репродуктивного здоров'я «Безпечна поведінка молоді»	Студ. самоврядування	2017
9	Книжкові виставки до: Всесвітнього дня боротьби зі СНІДом; Всесвітнього дня боротьби з тютюнопалінням; до Дня здоров'я; Міжнародного дня боротьби з наркотиками та їх незаконним розповсюдженням	Директор бібліотеки ЗДІА	2016-2020
10	Розповсюдження плакатів щодо наочної агітації дотримання здорового способу життя та запобігання шкідливим звичкам	Залучені спеціалісти облнаркодиспансеру, Запорізького обласного Центру здоров'я, Запорізької організації Товариства Червоного Хреста	2016-2020
11	Моніторинг стану здоров'я студентської молоді з 1 по 5 курси	Лікарі оздоровчого пункту ЗДІА	2016-2020

5.3 Реалізація державної політики щодо забезпечення гендерної рівності (згідно із Законом України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»):

- інформаційно-просвітницька робота з питань ліквідації всіх форм дискримінації за ознакою статі, подолання стереотипів щодо ролі жінок і чоловіків у сім'ї та суспільстві;

- формування та реалізація державної політики у сфері забезпечення гендерної рівності згідно із Законом України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»;

- залучення студентів до проведення наукових та експертних досліджень у вивченні гендерних питань (каф. менеджменту);

- підтримка громадських ініціатив, спрямованих на формування гендерної культури, подолання усталених стереотипів щодо ролі та місця жінок у суспільстві;

- організація обговорення студентською молоддю нормативно-правових актів і програм, спрямованих на забезпечення гендерної рівності;

- проведення конференцій, засідань, круглих столів, навчальних семінарів, інших масових заходів просвітницького характеру;

- проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань ліквідації всіх форм дискримінації за ознакою статі, подолання стереотипів щодо ролі жінок і чоловіків у сім'ї та суспільстві, утвердження духовних цінностей, формування відповідального материнства та батьківства, забезпечення гендерного паритету в духовній сфері;
- забезпечення дотримання гендерної рівності під час вирішення кадрових питань у органах студентського самоврядування ЗДІА;
- висвітлення ролі жінок і чоловіків в усіх сферах життєдіяльності академії.

Таблиця 3

**Заходи з реалізації державної політики
щодо забезпечення гендерної рівності**

№ п/п	Назва заходу	Виконавці	Строки виконання
1	Лекції-бесіди з питання державної політики щодо сім'ї, демографічної ситуації, гендерної рівності	організаційно-виховний відділ, заступники деканів з НВР, куратори академічних груп	2016-2020
2	Лекції викладача кафедри філософії ЗДІА «Гендерний підхід у соціально-педагогічній роботі зі студентською сім'єю, яка перебуває у стані конфлікту»	каф. філософії та суспільних наук	2017
3	Викладання кафедрою менеджменту модульних курсів: - Гендерна проблематика політико-владних структур; - Соціологія гендерної рівності	кафедра менеджменту	2016-2020
4	Лекції з елементами тренінгу Центру громадських соціальних ініціатив до Всесвітньої акції «16 днів протидії гендерному насильству»	організаційно-виховний відділ, психолог Центру громадських соціальних ініціатив	2016-2020
5	Лекції для студентів 1 курсу з елементами тренінгу з метою розповсюдження інформації щодо протидії насильству в сім'ї та торгівлі людьми: «Подоласмо насилля та торгівлю людьми разом»	організаційно-виховний відділ, психолог Центру громадських соціальних ініціатив	2016-2020
6	Соціально-психологічний тренінг за принципом «рівний-рівному»: «Гендерна інформованість та чутливість»	Студ. самоврядування	2016-2020
7	Утвердження рівних прав жінок і чоловіків та рівних можливостей для їх реалізації як основного права людини	адміністрація академії, ОВВ, профком студентів, аспірантів та докторантів, Студ. самоврядування	2016-2020

8	Проведення конкурсу студентських і аспірантських наукових робіт з гендерної проблематики та підготовка конференції з цієї тематики	кафедра менеджменту	2018
9	Проведення культурно-мистецьких акцій, читацьких та науково-практичних конференцій, спрямованих на піднесення ролі жінки та утвердження гендерної культури у суспільстві	кафедра менеджменту, організаційно-виховний відділ, бібліотека, Студ. самоврядування	2016-2020
10	Організація фотовиставки «Жінки - митці Запорізької державної інженерної академії»	жіноча рада ЗДІА	2016-2020
11	Сприяння висвітленню у засобах масової інформації ходу виконання державної програми з утвердження гендерної рівності в ЗДІА	відділ зв'язку з громадськістю та реклами, жіноча рада ЗДІА	2016-2020
12	Висвітлення у засобах масової інформації, газеті «Академія», на сайті академії заходів з виконання державної програми з утвердження гендерної рівності у ЗДІА	відділ зв'язку з громадськістю та реклами, редактор газети «Академія»	2016-2020
13	Книжкові виставки: - до Всесвітньої акції «16 днів протидії гендерному насильству»; - «Утвердження рівних можливостей жінок і чоловіків - основне право людини»	директор бібліотеки	2016-2020

6. Співпраця з державними та громадськими організаціями у напрямку реалізації програми

- Запорізька облдержадміністрація;
- Запорізька обласна рада;
- Районна адміністрація Запорізької міської ради по Дніпровському району;
- Департамент освіти і науки облдержадміністрації;
- Управління молоді, фізичної культури та спорту облдержадміністрації;
- Департамент культури туризму, національностей та релігій ЗОД;
- Управління соціального захисту населення Запорізької Міської ради;
- Відділ по роботі з молоддю та сім'єю Запорізької міської ради;
- КЗ «Обласний центр патріотичного виховання молоді» ЗОР;
- КП «Обласний центр молоді» ЗОР;
- Запорізький обласний центр зайнятості ;
- Запорізька жіноча організація «Центр громадянсько-соціальних ініціатив»;
- Запорізька організація Товариства Червоного Хреста;
- Запорізький обласний центр «Здоров'я»;
- Центр соціальних громадських ініціатив Громадське об'єднання психологів та психоаналітиків «Взаємодія»;

- Запорізький обласний центр з профілактики та боротьби зі СНІДом;
- Нарколог обласного клінічного наркологічного диспансеру.

7. Очікувані результати виконання Програми

Поетапне впровадження цієї Програми в ЗДІА дасть можливість проводити інформаційно-просвітницькі виховні заходи в рамках місцевих, обласних і національних програм, спрямованих на формування свідомого ставлення молоді до гармонізації сімейних взаємовідносин, формування культури сімейних стосунків, підвищення відповідальності молодих батьків за виховання дітей.

Перший проректор

С.А. Воденніков